

N°. 34.

Sestdeenä, 21. August (2. September)

1871.

Wakfa par gabdu 1 rubl.

M a h d i t a j a.

Ceßsemmes sinnaß. No Nihgas: pahr kohlera-fehrqu. No Zehsu aprinka: pohr auku un kruffu. No Trifates: garriga konzerte. No Kursemmes: pahr uggun-grehku. No Baltischportes: Krohna-mantineela reijofchana. No Pehterburgas: Keisera reijofchana. No Moslawas: Andrei Spahg miris, — Podoslas aprinku nelaima zaur swebru. No Kreevu Nijas: uswarrefchana.

Ahrsemmes sinnaß. No Wahsemmes: Wabzu un Chstreiku keiseru weefofchanaß. No Strahsburgas: pawalstneku willinafchana. No Franzijas: waldischanaß nodibbinafchana ic. No Italijas: Garibaldiß pahr Frantscheem — Italijas wald. wehl naw yilnigi Rohmä. No Spantijas: pahr Prima fleptawem, — meers ar Mexiku. No Japanas: Japaneeschi dohraß us Wabzeefchu pufsi. No Persijas: pahr breefmigo baddu. Jaunataß sinnaß.

Latweefchu tauta, winnas walloda un tahs lohpeji. Pehteris un Eßhauße. Dohwas us mißfaku. Besfairodama sinna Mahjas weefa lassitajem te pilsehta. Grahamu sinnaß.

Feeliffumä. Grehku dubids. Odu-larrafchas. Sohbugalla nedde-las peedfwojumi. Smeellu stabstini.

Ceßsemmes sinnaß.

No Nihgas. Ur kohlera-fehrqu, flawehts Deews, rahdahß eet us beigahm. Pehz jaunataß sinnaß waffar tai 20tä August eefirgufchi 14, isweffetojuschees 3, mirrufchi 4, ahrstefchanaß paliffufchi 61.

No Zehsu aprinka. No Dsehrbenes Balt. wehstnesim raksta, ta 3fchä August pulst. 3 pehz pufsd. tur ploßfijufehß leela auka ar pehrkonu, leetu un kruffu, kas 10 minutu laika leelu flahdi padarrifufe, ehku-jumtas, kohkus un druwass nopohstidama. Pufsohtras stundas wehlat usnathuse attal kruffa, kas dascheem fainneekem druwass stipri nopohstijufe. Rudsfi, kas fahkti plaut, breefmigi sadausiti un tifween tuffchas wahrpas paliffufchas, ta diwi wai trißs fehklas semmè guttoht. Arri waffaraja leelu flahdi zeetufe. Leelaka flahde notiffufe fefcheem Nuku fainneekem. Kruffa bijufe no daschada leeluma: Kantaini, plaffani un appati leddus, gabbali, kas pa dalkai bijufchi leelaki nekä weenu zolli zaurimehträ.

No Trifates pusses dsirdam, ta swehtdeenä tai 29tä August Trifates basnizä pehz pabeigteem Deewa wahrdeem turrenes dseedataju beedriba noturrefchoht garrigu konzerti, kurras eenahffchana kahdai labdarifchanaß nowehleta. Peebalgas dseedataju beedriba un Dsehrbenes puhteji, us to usaizinati, mißligi apfoblijufchees palihgä nahkt. Tad nu gan konzerte bußs brihnum jauka un mehßs no firds wehlejam neween papilnam klauffitajus, bet arri ta fehahda dseedafchana wißs pahß Widsemmi un Kursemmi isplattitohß, lai mußfu tautafchi jo drißs pee augku wißsä tahdä atfihfchanaß, kas pee prahta appaifmo-fchanaß peederr.

No Kursemmes. Latv. awifes raksta, ta Brambergas Spahru mahjä 28tä Juli waffarä pulst. 8 nobedßis laidars, tur kahdi 30 birkawi seena un 3 zuhlßas lihds fadegga. Salka, ta warroht dohmaht, ta ugguns effoht tibfchi peelitts. Ehta lihds ar zuhlßahm Kursemmes ugguns-grehku beedribä bijufchi apdrohffchinati. Schim fainneekam ihfä laika jau ohtra ehkä tilfufe zaur besdeewigu zilweku roh-kahm nobedßinata. Isgabjufchä ruddeni buhtu jau trescha ehkä tä aifgabjufe, jo kwehslodamas ohgles eelfch papihra bijufchas us behrina paspahrmè nolittas, fo deenestmeita paschä laika wehl usgabjufe un apdsehsufe. Dohma, ta tahds blehdigs spihtheekß ne-effoht wis no tahlenes nahzis.

No Baltischportes 14tä Aug. raksta: Waffar pehz pufßdeenas damppluggis "Olaf" te eebraunza, kam wirfä bij Keiseriska augstiba Leelfirsts Krohna-mantineekß un Leelfirstene Krohna-mantineeze. Keiseriski weest eenahza mußfu pilsehta un apmelleja fchejenes

Kreemu un lutterifku bajnizu. Kad augstee weesi të bij pastaigajufchees, tad dewahs atkal us fuggi „Dlaf.“ Pehzaf no fugga tiffa raffetes gaisâ laistas un frasta mallâs degga preeka-ugguns. Pilsfehtâ wiffi nammi bij ar uggunihm grejnoti. Ohtrâ deenâ augstee weesi ar sawu fuggi „Dlaf“ no ohtra fugga „Kurif“ wadditi, no muhsu ohstas atstahjabs un aisbrauzja us Hapsali.

No Pehterburgas. Pehterburgas awises stahsta, ka Moskawas awises sinnojohb pahr augsta Kunga un Keisera reisofchanu us walsts Deenwiddeem. Keisers 21mâ August no Pehterburgas isbraufschohb, pawaddihts no Leelfirsta Krobna-mantineela un Leelfirsta Wladimir Aleksandrowitscha. Tahs paschas deenas walfarâ pullsten 11 Keiserifki weesi Moskawâ nobraufs un Kremla pilli apmettifees. Swehtdeen tai 22trâ August Wisaugstakee Kungi ees Deewa wahrdôs Kristus peedsimschanas bajnizâ, tur arri prozessionu turrehs us Mahrias debbesbraufschanas bajnizu. Tai paschâ deenâ leela gohda-maltite tiks turreta Kremla pilli. Wirmdeenâ, 23schâ August, wiffi ap Moskawu buhdami farra-pulki tiks munstereti us Rodinstas platscha un pehz tam buhs pufsdeenas brohlasts preeksch to farra-pulku komandee-reem, Petrowska pilli, tur arri pats Keisers tai deenâ peemittih. Trefschdeen tai 24tâ August pullst. 10 walfarâ Augstais Keisers lihds ar Saweem augsteem Pawaddoneem pa Mischni-Nowgorodas dselsu-zekku reisohs prohjam us Kaukasu un us Krimmu.

No Maskawas. Balt. w. rakstihst, ka tas zittreisejs Meldseres ffolhmeisteris Andrejs Spahg, 19tâ Juli Saratowas pilsfehtâ ar fohlera-fehrgu nomiris. Schis wihrs un tauteets sawâ laikâ arri bij spehzigis tautas aisstahwetajs, kâ israhda wiina agrafaji raksti un ihpafchi ta grahamata: „Die Zustände des freien Bauernstandes in Kurland nach dem Gesetze und nach der Praxis im Lichte des modernen Rußlands.“ — Leipzig, 1860 u. 1863.

No Maskawas gubernijas, Podolskas aprinki isdawdjinaja sinnas, ka wilki tur leelu slahdi un breefmas padarrijufchi. Pehzaf lahds prahstigs turrenes eedsihwotajs sinnojis, ka ne-effohb wis wilki, kas to pohstu pastrahdajufchi, bet weens pawiffam zittads sweschs swehrs, kas isstattotees tahds kâ Djezna. To isfazzijufchi tahdi zilweli, kas tik ar lahdam bruhzehm no ta glahbuschees; swehrs tik zilwe-teem uskrihtohb, lihkus atrohdoht saplohstus, bet ne aprihtus. Bet tur tad nu Djezna nahja Podolskas aprinki? Pehdigi atminnejabs, ka weenam fiefstam tanni paschâ aprinki effohb tahdi swehri sprahstôs un no turrenes weens ispruzzis. Wan turrejufchi wilku-jakti, bet swehru neatraddufchi, kas laikam aiswilzees us zittu puffs.

No Kreemu-Mifjas raksta pahr to, kâ muhsu firds drohscham farra-spehklam isdewees us Kihnâs rohbeschahm ar teem nemeerigeem rohbeschneeleem, kas muhsjeem mehsoht nejaufchi usmahktees. Pehz tahm

kaufchanahm, 31mâ Mai pee Ketmenes, 16tâ Juni pee Alimtas, 18tâ Juni pee Tschin-Tscha-Ko-Dsi un 19tâ Juni pee Suidunas, tur Kuldschas sultana farra-spehks stipri tiffa fakauts, Suiduna muhsjeem padewahs bes weena schahweena. Sultans no wisfeem saweem farra-pulkeem atstahst, 21mâ Juni atnahja pee general-leitnanta Kolpakowski lehgeri pee Bajandas un tam padewahs, lai ar wiinu darroht kâ gribboht. Tee pehdeji 2000 wihri, kas wiinaam wehl bij palikufchi ustizzami, tiffa tublin palaisi us brihwahm lahjam. 22trâ Juni pufsdeenâ generalis Kolpakowski ar sawu farra-spehtu eegahja Kuldschâ. Paschâ pilsfehtâ un zikkadeles muhsjei atradda 13 missina leelgabbalus un daudj zittus farra-rihtus un prowijantu.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahsemmes. Saw labz laiks, kamehr Wahzu awises weenadi stahstija pahr Wahzu keisera un Ghtreifu keisera weesofchanohs Ghtreikija, turp Keisers Wilhelms us Gasteini bij brauzis weffelibas awotâ ahrstetees. Bil firniga un mihliga wiinu fatifschanahs bijufe, tik pat draufsigi lai sawas runnas arri buhs turrejufchi, — bet to tee norunnajufchi, to wehl neweena awise naw usminnejufe. Tâ pat arri abbu walstu kanzleri brahligi sawas runnas turrejufchi, lai gan agraf teem draufsiha nebij nehada. Laikam tal teem buhs taifniba, kas dohma, ka farunnafchanas turretas pahr to, kâ us preekschu wisslabbaki warretu Giropas meeru fohpâ aisfargabt, ja tahda ruhtschana zeltohs no weenas wai no ohtras puffes. Us schahdahm norunnahm wiinneem wehlam labbu laimi. — Bitti prahstigi wihri fakka, ka tauta jo drihsaf bohjâ eijohb tad, kad lahdu uswarreschanu panahfufe, wiffas raifes atmettoht un dohmajohb, ka nu weenreij gallâ tikkufe, nu warroht palikt meerâ. Tâ nebuht ne-effohb labbi, jo tas wairs ne-eijohb us preekschu, tas eijohb atpakkat — us weetu nekad newarroht palikt. Tadeht dohd Wahzeescheem padohmu, lai, kad tahdu uswarreschanu panahfufchi, nepaleekoht wis meerâ, bet lai nu wiffâ spehâ gahdajohb sawu eeffchigu buhschanu pahrlabohb un stiprinaht, kâ laika gars un buhschana to praffa un lai us preekschu-dsifschanahs zeltâ nekad nepaleekoht meerâ, jo tik us tahdu wihfi ween ta palikfchoht stipra un latrâ laikâ spehzigâ fewi aisstahweht.

No Strahsburgas raksta, ka tur leela dalka eedsihwotaju ar fird' un prahtu wehl arween peederroht pee Franzijas un ka teem Wahzeeschu waldischana ne buht nepatihfoht. Bes ta wehl effohb daudj wilinataji, kas ihpafchi jaunektus pahrrunnajohb, lai nepaleekoht Wahsemmes pawalstneeki, jo tad teem tublin buhschoht jastahjotees refrufchu deenestâ. Un tâ teem arr' isdewees daschaj mahtei weenigo dehlu aiswest prohjam, kas tam pakkat gauschi raud. Ba leela dalka tahdu, kas negribb palikt Wahzu pawalst-

neeki, tomehr tepat Elisafè gribboht palift us dsihwi un wiffas pilnigas waffas baubiht, fo pawalstneeki bauda. Tad nu dohma, fa waldischana to tà nepalaufchoht wis, bet laikam til dauds ween waffas teem Frantscheem wehlechoht tè, fà Frantschu waldischana taggad nowehloht Wahzu pawalstneekem Franzija. Newarr ihsti sinnabt, woi scheem laudim Frantschu waldischana pateefi, jeb til eeradduma deht labbaki patikkufe. Sinnams, wianni sem Frantschu waldischanas kupli un baggati dsihwojuschi, — bet woi tad nu Wahzu waldischana gribb winneem to labbumu atraut woi pamaftnaht? — Tas gan teefa, fa tee Frantschi, kam meera derrefchana us tahdu wihfi nepatikkufe, wehl arween leelotees, Elisafi un Lotriau Wahzeescheem driht attal ataemt, — bet woi tas winneem jau tà warrehs isdohotees ar darbu, fà ar plabpafchana, to netizzam wis.

No Franzijas. Frantschi, fà jau effam dsirdejuschi, zaur to fretu pehreenu, fo no Wahzeescheem dabbuja, ne mas neleekahs gudrati palikkufchi; ir pat wezzajam Tjehram weenadi galwà fpobfojotees tahs wezzas lepnas dohmas, fa Franzija effoht weenigi to fwezze preefsch wiffas pafaulas, no turrenes apgaismoschana iseijohht wiffahm tautahm un fa winneem ween wajagohht buht un palift par uswarretajeem. Schi lepniba ta leelata nelaine pee winneem, fas winnus aistawe fawas pafchas wainas un trubfumus eeraudfihht un labbaku zellu usnemt. Wianni arr to negribboht sinnabt, fa effoht uswarreti, bet fa tas notizzis zaur willigu farra-waddouu blehdibu, fas Wahzeescheem tihschi rohtas dewufchees, — uswarrejama „ta leela tauta“ ne tad neeffoht. Sinnams, fur tahdas dohmas walda, tur mas warr fas labs isnabht. — Taggad sawu brihwibu panabfufchi, nepatikkamu waldischana nogahfufchi, attal newarr weenà prahtà tilt, fahdu waldischana nu buhs eezelt un paturreht. Irr parteju woi zil, furru latrai faws kandidats pee rohtas, — ir Napoleonam sawi aistahwetaji, fas to attal gribbetu par keiseru eezelt fà bijis. Bet tad nu weenreis republika eetaifita un Tjehrs par pagaidu waldbneeku zelts, tad nu tautas weeneekem tas fribbis, zil ilgi Tjehru tai weeta paturreht un woi winnu ne buhs nofaukt par republikas presidentu, jo teem wehl dauds laika wajagohht, istaifihht gruntigu likkumu, fà lai ar waldischanas zelschana us preefschu noteek. Pehdigi tal ta ismekletaju komiffione tautas fapulzei preefschà likkufe, fa Tjehrs lai dabbu to wahrdu „Republikas presidents,“ lai sawu ammatu ar tautas fapulzes sinnu jo prohjam walda, lai isfinno likkumus, un gahda, fa tee teek peepilditi, un tas warr pee tautas fapulzehm flahht buht, tad papreefsch to brihwibu irr praffijis. Presidentam un ministereem par sawahm darrifchanaht ja-atbild. Zil ilgi presidents sawu gohdu un warru paturr, tas paleef tautas fapulzes sinna un warrà. — Tad wehl tautas fapulze nofpreedufe, tohs tautas-gwardus jeb fargus

pawiffam nozelt, jo tee libds schim bijuschi pafchi pimee pee dumpofchanahs, un tai weeta zehlfufe jaunu refrufchu likkumu, pehz furra latram Franzusim no 20ta libds 40tam gaddam farra-deenesta jastahjabs un tahds, fas farra-deenestu naw istahwejis, neteek nekur peclaishts pee balfeschanaht. Gan arri dauds bijuschi pretti tautas gwardu nozelschanaht, bet tas ne fo naw palihbsejis. — Kommunisti jeb dumpineeki taggad wehl arween pulkeem teek teefati, furru apfuhdsetu starpà arr dauds newainigi atrohotees, fo tuhlin laifchoht waffa. Bet tee, fas peerahditi par pawehletajeem un par warras-darritajeem, tee wiffi bahrgi teekoht nofohditi.

No Italijas. Wezzais Garibaldis, pirms flims palifta, jau dabbuja eeraudfihht, fahdi tee Frantschi ihsten irr, un laikam gan pee sewis noschehlo, fa winsch few par faunu pehrn ar teem eelaides un teem palihbsejis ar Wahzeescheem fautes. Winsch taggad dsirredams, fa Frantschi pahwesta deht taifotees prett Italiju, fahdai dahmai rakstijis schahdus wahrdus: „Woi naw teefa, fa Franzija brunnojabs, gribbedama mums usristi? Wiinneem peeteek leelitees, fa 100,000 wihrus falaffifchoht lohpa un naudu fahrafchoht, lai warretu attal us Rohmu nahkt un ar pahtagu rohtà muhs pee faprafchanas dsihht. Sinnam gan, fa pehz taggadejeem winnu farra-likkumeem tee warr millijonu farra-wihru fahjas zelt, fa naudas un farra-materijala teem papilnam. Mums us to fataifabs, fa pa ihju woi ilgu laiku tee uswarretaji pee Mentanas, buhs attal muhsu widdà . . . Es efmu fazzijiis un falku wehl: tad tee sohvena-wihri un dselsetrihjei wehl reis muhsu semme fawas fahjas eezels un muhsu seewas un behrni netiks apbrunnoti par palihgeem tohs isdeldeht, tad tiks Italija isdelbeta un muhsu tautas wahrdu warrehs no tautu flaita pawiffam isdohst.“ — Tahdi leeli draugi agraf un tahdi leeli eenaidneeki taggad, — fà tas ehmigi flann!

— Lai gan Italijas waldischana, fà fakta, jau us Rohmu pahzeltà, tomehr pilnigi wehl ne-effoht. Ministeri un leelatee waldbneeki gan wiffi effoht Rohmà, bet winnu palihgi wiffi wehl wezza ligdà Florenze, tà, fa ministereem nu weenadi effoht us Florenzi jareiso un laudis smeedami jau falkoht, fa ministeri nedfihwojohht ne Rohmà, ne Florenze, bet us dselsetzeekem. Zaur to walfts darrifchanas tohti aistawejotees. — Pahwestam par errestibahm Italijas waldischana attal 4 nonnu flobsterus panehmufe par frohna ehlahm, fur eetaifijufe teefas darrifchanas un zittà lafermi.

No Spanijas. Is Madrides raksta, fa attal fahds pahris no zeetuma istaifiti tahdi, fas apfuhdseti par generata Prima flepkaweem. Us nefahdu wihfi teefahm wehl ne-isdohotees tohs ihstenohs flepkawus panahst.

— Wehl zitta sinna no turrenes nahlfufe, pah fo gan warr preezatees. Jau no wezzeem laiteem

Meksikas walsts ar Spaniju stahweja leelā cenaidā, gan tapeh, ka Meksika, kas arri sem Spanijas waldischanas stahwejuse, 1822trā gaddā Spanijas juhgu nofrattija un par sawu ihpafchu brihwu walsti palikka. No ta laika Spanija arween launu prahtu turreja us Meksiku un katru eemeflu us strihdi likka leetā; tomehr tai padarriht neko newarreja. Bet nu taggad, kad Spanijas wezza fehnianu zilts waldischanu Spanijā saudejuse, abbas semmes meeru derrejufchas ar to, ka sawus wehstneekus weena ohtrai fuhhtijufchas un nu tahm sawā starpā tahda patte fatikschanahs, kā ar zittahm walstehm.

No Japanas raksta, ka arri Japaneefchi stipri fahkocht peh, laika-stabules danzohht. Libds fchim tee darrijufchi wiffu peh, Franzijas mohdes un eeradumeem; tur bijufchi wiffadi ammatneeki un walsts eegrohsitaji no Franzijas ween un dauds jauni Japaneefchi nahkufchi us Franziju, tē karrā un zittōs darbōs mahzitees; wiini eeweddufchi Frantschu karrā eerohhtufchus, ehkas buhwejufchi peh, Frantschu wihses un t. pr. Bet nu taggad, kad tee dsirdejufchi, kahdus warrenus darbus Wahzeefchi ar saweem karrā rihkeem pastrahdajufchi, nu us reis Franzijas gohds pee winneem grimmis. Taggad karrā-buhfchanu un fhohtlas eetaifohht peh, Wahzeefchu wihses. Warrena Mikadofa onkulis, zittreifejs karrā-ministeris prinzis Higafchi-Mita-no-Mija, kas pehrnā gaddā us Londoni atnahzis, Giroppeefchu fhohtlā mahzitees, taggad aishahzis us Berlini, kur arri wehl weens zits prinzis libds atnahzis. Bes scheem wehl zitti 20 Japaneefchi Bruhschōs studeerejohht. Tad wehl Bruhschu wehstneekam luhgts, lai tas no Wahsemmes sagahdajohht preefch Japanas Wahzu fhohtmeisterus, dakterus, offizeerus un t. pr. Iht falkohht: wiss tee kocht eegrohsihts peh, Wahsemmes mohdes un tahdas prezes, kas preefch to derr, tur dahrgi teekohht aismakfatas.

No Persijas. Lai gan Englandes awises gribbeja noleegt, ko Persijā zaur to faufu laiku, kahds tur eegaddijees, effohht breefmigs bads, tomehr peh, jaf sinnas nahza ir zaur Kreemu semmi, ka tā effohht gan, un ka no neapfargateem kappeem baddu mirreji lihkus rohkoht ahra, lai tohs warretu ehst. Kohlera fehriga tur deesgan plohsijusees un nu wehl usnahzis mehris, kas laudis aplam kauj. Bes fcha wehl weena zitta jauna fehriga tur zehlfufchs kahjās, kas rahdotees ar augoneem pee kalla un aufis un ko wehl ne weens dakteris nesinnohht glahht. Persijā ar mas woi nemas waldischana negahdajohht par daktereem un ahrstefchanu. — Us Perseefchu Smamu jeb preefteru gribbefchanu Schachs jeb fehninfeh islatdis pawehli, ka lai tad, kad leetus lihhu, ne weens kristihts zilweks pee nahwes fohda nerahditohs us eelas, jo fchi debbes dahwana newarohht tikt sagahnita no kristito neschlihtahm drehbehm. — Kad fweefchu walstu wehstneeki tahdam likkumam pretti runnajufchi, tad teem atbildehts, ka schahds likkums effohht dohts

tikkai preefch Perseefchu kristiteem pawalstneefceem, bet ne wis preefch fwefchineefceem.

Jaunafahs sinnas.

No Leepajas. 1mā September eesahhtfawohht pa Leepajas dselsu-zellu braukt.

No Berlins, 19tā (31) Aug. Waldischanas awises flaidri isfalka, ka nahkofchā neddekā abbi Keiseri Salzburgā fatikschotees, kur grahs Beists arr' klabt buhschohht. Leelwaldischanas, kam tahs norunnas Gasteinā sinnamas darritas, wiffas tahs peenehmufchas. Italias waldischana arri peekrittuse tam progammam, kas israhda, kā meeru buhs pasargahht.

No Madrides, 17tā (29) Aug. Wisseem fuggeem, kas no Londones nahht, ja-paleef 3 deenas ahrpuff ohstas; tāpat arri teem fuggeem, kas nahht no Ibru- un no Skottu-semmes, ka warr noluhkoht, woi tee Kohlera-fehrigu ne-eewedd libds. No Kuhbas nahhdameem fuggeem tāpat jadarra, lai tee dselteno draudsi ne-eewedd Swaniijā.

Latweefchu tanta, winnas walloda un tahs kohpeji.

(Stat. N 33. Belgums.)

2) Latweefchu tautas walloda muhsu laifōs nerahda ne kahdus weenadibas auglus; wiina wehl irr raibaka ne kā pats raibajs putnis dsennis. Ta taggad atrohдахs tahdōs spohstōs, ka zits to kaff, sahge, urbj, tehsch, ehwele un staipa kā ween warredams un prasdams; turpretti zits darbojahs us to, no wallodas wahrdu silbehm ko atneemt, jeb arri ko peelikt un zits atkal dsennahs, fchai tā mahzitai wallodai kfehpeem ween peedahwahht fwefchus wahrdus no zittu tautu wallodahm, woi nu muhsu tautas walloda to peenemm par sawu ihpafchumu woi ne, kas winnam par to behdas, winsch tik gribb zitteem parahdiht, ko fchis proht un warr. Schee tahdi wihrini — kā smeekleem mehds teikt — dsirdejufchi, kā gailis dfeed un lai teem ais aufim wehl mas wehjschs puhtis, jau mettahs wisseem par meistereem un mahzitajeem. Wahrgrohshamas irr wiffas leetas pafaulē, un arri muhsu kā wiffas zittas wallodas pa gaddu simteneem grohsijufchahs un arri eegrohsijufchahs rittigā sfeedē un pehdās. Bet kad reis tahdas pehdas atrastas, wai tahs tad tuhlt atkal ja-atstahj un zittas jamefle? Darbofimees tad til nu tufschas weetas peepildiht, bet ne jau pilnas ar nepilnigahm mainiht un maifihht. Pehdigo darribami til mehs parahdam, ka ar few pascheem ne-effam meerā un meklejam nahwes ziffas, fajufdami fruhhtis nahwes dsellonu. Tā patt arr muhsu jaun-mohdes ortografiju grohsa, wehrdina, spihle un spehle ar to, kā kakkis ar pelli. Dubbultu fihmes jeb kohstabus daschi rakstneeki pagallam atmiett un pee zitteem wahrdeem atkal fihmes peeleeft klabt, kas tur wiffai leekt. Tē kahdas prohwees: Tschigans, nabags, dabu un amats. Schee un dauds zitti tā rakstitti wahrdi irr glufchi pretti muhsu taggadejeem wallodas likkumeem un ortografijas wihsē. Schee wahrdi irr rakstami: Tschiggans, nabags, dabu un amats. Pee zitteem wahrdeem atkal peeleeft fihmes, kas tur ne mas nederr, kā par prohwi: tahlahl,

tuhliht, gawilleht, laudihm, wairahk ic. Es prassu: kurfch nu gan to peerahdih, ka irr aplam, ja raksta: tablak, tuhliht, gawilleht, laudim, wairak ic. Sinnu arri glufchi labbi, ka daschs labs wallodas grohstajis man laikam atbildehs: Latweefchu mehles lohziſchana jau patte to apleezina, ka ta irr jarunna, un kad zitti ta jaw irr eefakluſchi rakstih, tad man arri peenahkabs zitteem ta pakkat darriht. Bet scheem es til ihſi fazzifchu to: Kam firdi ruhþ tautas labbums, tautas nahkams liktens, winnas fwehts un zeenijams mantojums no wezztehwi laikeem, tas lai gabda par weenadibu, weenprahtibu un weenlihdſigeem likkumeem wiſſas leetas. Kas tehwi krahtu mantu puttina, tas minn ar kahjahm winnu peemianu un few paſchu, tam naw jabrihnahs, kad tam kahdreif' nabbagos buhtu ja-eet. Muttes wallodu gandrihs katra draudſe runna ſawadu, bet rakſtu wallodai waijaga zaur zaurim weenadibas un weenlihdſigu likkumu un pamattu. Scho pamattu mehſ ta patt ka zittas tautas pamafam ar laiku effam atradduſchi un warram meerã buht, pee tahs palikdami; un ka ta wehl labbaka, ka pee daschas augſti mahzitas tautas, to katris labbi finn, kas negribb ſtulbs jeb allis buht. Sa ſawas azzis mettam us Wahzu, Kreewu un zittahm ortograſjahm, tad nu man negribboſcham irr japrassa: ka tad ar tahm ſtahw? Woi Wahzu un Kreewu ic. wallodas naw deefgan iſkohptas un ſmalſas wallodas? un kapeh; tad neweens no winneem nenemmahs, ſawu wallodu ta grohſiht, ka to redſam pee Latweefcheem? Woi ſtarp Wahzeefcheem un Kreeweem naw deefgan gudru un mahzitu wihru, kas to wehl labbaki praſtu un ſpehtu darriht, ne ka wehl mehſ? Bet warram ſche redſeht un praſt, ka winni us to ir ne dohmaht nedohma un laikam arri tapat Wahzeefcheem ka Kreeweem tas ne maſ nenahk prahtã, ſawu nodibbinatu ortograſiju us zittadaku wiſſi atkal pahreikht un grohſiht. Winni zaur to parahda, ka winni tautas ferde wehl irr zaur zaurim weffeliga un ſtipra, ne kahdi trummi un puſſchi nedraud to maitaht un tadeht winni arri paſtabwehs un dſihwohs ilgi un lihdſ laiku gallam. Walloda irr tautas dſihwiba un elpa un no winnas arri wiſſſklaidraki nomanna, woi patte tauta buhs wehl ilga dſihwotaja jeb ne. Wat Latweets ſawu apgaismoſchanas lauku taggad jo ſſchakli apſtrahdadams labbaki nedarrihs, to lauka ſtubriti, kas jaw apſtrahdata kabrtã atrohdahs, meerã likt, lai til nemmahs augt un kupteet Deewa fwehtibas pa-ehna, bet ar neſchelteem un nedalliteem ſpehtem rohlu un arlli tur peelikt, kur zinni, ſſchaklarni un feekſti jakahna un pee mallas jaſkappe? Teefcham zittu darbu mums atleek papilnam, kur bes kawefchanas jakerrahs kahrt, bes ka ar newaijadſigeem ſtribdineem un ſchekſchannahm ſawu paſchu ſtarpã laiku un ſpehtu welti ſau-dejam un tehrejam. Bil iſfmeijami tee lautini, kas dohma leelu pelnu iſpelnijufchi un leelu pateizam

darbu tautai par labbu iſbarrijufchi, kad tee ko wezzu — kas mums ne til ween deefgan labba, bet jau labbaka, ka zitteem — puhlejahs atmeſt un ko jaunu — kas ne maſ par labbaku naw peerahdita — ranga eewef! Weenigs labbums til peh; kahda drikketaja wahrdeem te buhtu tas, ka fezzereem dauds maſak bohſtabu waijadſetu pee rakſtu faſtabdiſchanas, bet tas buhtu tas pats, kad kahds uhdens lahſi jeb weffelu ſpainu juhra eegahsdams, teeptohs, ka nu juhra wairak uhdens effoht ne ka papreeſchu. Tranſſcheem un Englandeeſcheem tad pirmeem to waijadſetu darriht, jo ſcheem dauds wahrdoſ 4 bohſtabi, kur ar weenu ween peetiktu, ir Kreewi un Wahzeefchi dubbultus bohſtabus warretu atmeſt, bet — ka jau fazziju — tee to nedarra un laikam wehl arr nedarrihs. (Te kahdas prohweſ: willkommen, können, wollen, pappen ic. un freewiſſi: равнiя, скоро. вверхъ, неподданные, ассессоръ и т. д.) Woi tad nu mehſ arri wiſſi weenprahtigi kohpã ta newarretu ſawu dahrgu tautas wallodas mantu turreht un kohpt, itt ka winni to darra? Bet ta irr ta nelaima pee muhſu Latweefchu tautas lohzeekem un winnas rakſtitajeem, ka muhſu ſtarpã wehl newalda ne kahda weenprahtiba un tautas draugu mihleſtiba, kas tohs warretu ſaweenohht weenã prahtã pee tautas uſplauſchanas un winnas apgaismoſchanas darbotees. Schee wahrdi, ko ſche fazziju, irr pareiſi eewehrojami un apzerrejami, tadeht wehl gallã peeleeku to teifumu, ko kahds tautas draugs jau agraki runnajiſ, un kas ta ſkann: „Sa kas muhſu Latweefchu wallodai nemmahs winnas dahrgeku un zeenigatu mantas-padohmu laupiht jeb ka maitaht, tas pateefi grehko prett ſawu paſchu tautu un irr uſſkattams par tahdu negantneeku, kas winnas kappam pirmo ſchkippeli ſemmes rohht un pats irr un paleek winnas leelakajs eenaidneekſ un waijatajs.“ Wehl dauds par ſcho leetu warretu ko teiſt, bet lai ſchoreiſ peeteek ar to paſchu deefgan. Berreju, ka ihſti tautas-draugi un mihto-taji, kam ſawa tauta un mahles walloda firdi ruhþ, ſchohs mannus pahrrunnatus wahrduſ pahrbauhidami, to kas labs un derrigs irr, paturrehs, un peh; teem arri ſinnahs ſawu ſpalwu walidht un peh; weenprahtibas us preeſchu dſihtees.

3) Weidſoht wehl kahduſ wahrduſ peefauzu muhſu mihteem Latweefchu tautas wallodas kohpejeem, kas bes wiſſas apnikſchanas, til no tihras mihleſtibas ween us ſawu tautu ſpeefſti, par winnas apgaismoſchani ruhpejahs. Wannã luhgſchana un wehleſchanas buhtu ta, ka tautas draugi pahr wiſſahm leetahm jo deenas jo wairak paſchi ſawã ſtarpã to „weenprahtibas-meera-faiti“ jo gaischaki us luktera zeltu, ka wiſſi warretu weenam un tam paſcham mehrkam pakkat dſihtees, kas weenadibu eefſch tautas wallodas kohpſchanas rakſteem paſarga un uſturr un no wallodas wahrdu ſilbu, jeb bohſtabu pahrgrohſſchanas ta patt ka no ugguns ſargatohs, jo tahda wallodas newaſchana un pulgoſchana, ka zitti

to jaw parahdijufchi, newarr ne fahbus auglus nest — un arri nefihmejahs us freetnu jeb ilgu pastahwefchanu. Us tahdu wihfi jau tapat Widsemme fà arri Kursemme, tuhstoscheem ween jauni ortografijas raksttaji warretu zeltees, kas katris us fawadaku wihfi fahs rakstihis, un kas tad pehzgallà no tahdas ortografijas grohssichanas warr isnahht? Wairaf ne, fà „Bahbeles tohrnis,“ weens luhlohs ko labbu uszeli, turpretti ohtris to atkal nopleshis un tà kas ees jukku juklam, kur nekahda galla un fwehtibas nepanahfs. Tadeht dsibimees ar „laikastraumi“ jo deenas jo wairaf pehz „weenadibas garra“ us preefschu un palikim wiffi weenà prahtà appafsch weena farroga, us kurra lai tee wahrdi wihzinajahs: „Latweefschu tautas mihlestibas, weenadibas un meera gars!“ — tad ween Deewa fwehtiba pee muhfu darbeem un puhlehm buhs rebsama, un tad ween arri muhfu tautas usplaukschanas krohnis spihguto-dams jo kohschafi seedehs ne fà taggad. To lai Deews mums palihds: weenadibas, un weenprahstiba auglus drihs fagaibht un drihs preezigi baubht!

—

Netizzam fa wiffàs schinnis leetàs pastahwefeeet, ja zitti arr fawas dohmas pahr to isfazzihis Ned.

Behteris un Tschaukste.

Tschaukste. Ah reds schè! Labriht, Behter, woi nu weenreis atkal pahrnahzi jeb arr pahrbrauzi mahja! Nu gan buhfi labbi fabarrojees Kursemme ap gattas schinkeem, jeb juhrmallà ar reengehm. Waidiju tewi jau fenn atpallat.

Behteris. Es tew ko teifschu, brahl, man gan drihs gribbabs pawiffam aiseet no schejenes prohjam. Un prohti, man diwejadi eemefli us to. Pirmais irr tas, fa tapat tu, fà ir es, jeb labbat faloht, mehš abbi diwi effam cenihsti neween no tahdeem, kam mehš to blehdigu andeli woi zittas geklibas isjauzam, tahš gaismà zeldami, bet ir wehl no tahdeem, kas teizahs gaismas behrni buht un kas strahdajohht preefsch zittu apgaismoschanas. Ko tad gohda wihram firdeš lai falka, tahdas neewafchanas dsirdeht, kad tomehr apsinnohs, fa esmu gribbejis labbu ween darriht?

Tschaukste. Ne kas, brahl, lai tahdi sunni reij zil gribb, eelohst winai taf newarr. Tu jau pa laitam pasaules alga un tà jau pasauale malka par iffatru labbu darbu. Ka tee tumschineeki un wiltneeki ehdahs un paschi negohdà buhdami dohma ar faweem dubteem muhs apgabniht, — pehz ta jau ne gohdigs funs neskattahs. Un pahr teem tà nosaulteem gaismas nessejeem, kas arri muhs mehda, — ko pahr teem fazzihht? No winnu augteem tee pasihstami un zil es saprohtu, tee tahdi wihrini, kas, fà Wahzeefschu falkams wahrds mahja, luhko tiffat prahtus sajaukt, lai pa sajuktschu uhdeni winneem isdohdahs labbaki sweijohht. Bilweki, kas fawas azzis nelauj wis apmahniht, deesgan

labbi eerahdihis, kas winnu mehriks un fa wifs naw feltz, kas spihd. Kas fawà preefschà leef basunes puhst, tee tapat fà tufschu muzzà flann ween.

Behteris. Dhtrahs eemeflis man tas, fa us semmehm leels truhkums pehz strahdneefceem. Un schee strahdneeki sanahlfufchi tè Mihgà, eedohmadamees, fa tè naudu ar fawjahm warroht grahht. Pafstateeš ween, paschòs smiltschu-kalnòs tè katris katinsch pilns, kur tee falihduschi un ko dohma, fahdi daschi wehl pahrgalwneeki, — labbat apnehmuschees baddu mirt, ne fà strahdaht, ja wifsmasal rubli par deenu newarroht nopelniht. Darba pa waffaras laiku schè gan naw truhkums, lai gan ta pelna itreis naw tif leela, tomehr daschi pawiffam negribb strahdaht, bet tif ween tihko pehz kahdahm usraugn weetahm un waktneeku weetahm, lai ne buhtu japuhlejahs. Woi tad nu brihmums, fa tif daudj dsird pahr framplauscheem un par fahdijibahm, fa neweens behningis nepaleef ne-isohschkerehts un neweenas durris weffelas paschà deenas laika un fa naw drohschibas pa wakkareem un nakti us paschahm apgaismotahm eelahm. Tahdi deenas-fagti taf arr gribb labbi pahrtift un tad wehl zaurahm deenahm tuppeht kabakàs, kas winneem ta parahdise un kur teem naw schehl woi paschu fawu dwehfeldi par fihwo atdoht, kad tif schenkeris to pretti nemtu un warretu kur leetà list. Woi tahdi tehwinu newarretu us semmehm strahdaht un gohdigi fawu pahrtiftu pelniht?

Tschaukste. Es esmu dsirdejis, fa kamehr gruntineeki us semmehm zehlfufchees, kalpeem un wakkineefceem peetruhstohht us semmehm darbs un pelna. Saimneefceem wairs newaijagoht fuhtht kunga gaitàs, jo tee pee mahjahm pahrtelohht ar fawu faimi ween un kalpus pawiffam wairs neturroht.

Behteris. Arri tas pa leelakai dakkai melli ween. Es mu usgahjis, kur faimneefceem leelais frusts ar gahjeem; aplam leelu lohni tee praffa, bet par darbu mas rehkina, — nofehsch deenas krohgà, bairiti dsirdami, ziggariuus fuhkdami, — ir pat gannafehni to pilnigi proht un faimneefkam — ja negribb glufchi bes gahjeem palift, wifs tas janemm par labbu. Kad tas jel agraki dsirdehts! Scho waffar pat daschòs apgabbalòs us semmehm tahda nohte pehz strahdneefceem, fa labprahht algadfim rubli daschà weetà malkaja par deenu, zittur trihs rubtus par neddetu un dikti ehst, — bet ir tad truhkums, — un krohgi un schenki nekad naw tufschu, kur kauschu deesgan fehsh eeffschà, kas fehrojohs pahr gruhteem laikeem. — Redš, brahl, tahš irr tahš wainas un tee eemefli, fa deht gribbu eet labbat us semmehm dsihwoht.

Tschaukste. Nu, nu brahlht, kam tad tif ahtri ko nospreed! Woi tad mums abbeem wehl nebuhš ruhme un maife tepat, mehš jau tè effam eeraddufchi. Un ja arr laiku tè maife peetruhstu, nu, tad eefim abbi diwi prohjam. Es nu behdasim par tohdeem rehjeem un smehejeem, kad tif apsinnamees,

fa to ne-essam pelnijusch. Gan ar laifu wisseem azzis arwehrsees un ta reeschana apfluffigs. Lai gan essam prasti wibrini ween, tal sinnasim dsihwoht ta, fa mums to launu, fo zilti frau wirfu, newarreh's wis peerahdiht flaidra gaisma. Dauds semmju laudis no ta leeka brihwibas wehja apmah-niti, nelaita spahrnös zehluschees, bet ilgi tee ta neliddinasees wis, — gan ta wasfa plehwite pateesibas faule no spahrneem nosuffigs un tee, atfih's, zil mihta, zil derriga un zil wesseligta ta weetina, fur loh's pascha pirma galla dehtstih's un kurras gaisu winsch eeraddis. Tizzi man, fa, ja Deews mums wehl fahbus gaddus peeschfirs, meh's paschi to wehl peedshwosim.

Behteris. Lai Deews dohd. Bet es ar fawahm stahstischana'm wehl ne-essmu galla, — wehl tew dauds fo warru teikt — ihpaschi no juhrmallas, — Tschaukste. Pagg', pullstems jau 8, jaect, Omnibus drihs atnah's, — runnasim aikal zitta deena.

Dohmas us mihtatu.

Kaut buhtu es jel mehne's,
To walt'ros sweiginatu
Un nakti, tad irr fluffu wiss,
Pee winnas lohga stahstu:
Lai labbu nakti fazzitu,
To meega apshidetu,
Lihds rihtam wakti turretu
Un rihtos nobutshotu.

Kaut lastigala buhtu es,
Lai schelli padseedatu,
Ra manna firds to sewi nefs
Un winnai pawaiatu:
Al fakti, kohschaj's engelicht,
Wai buht muhscham manna?
Wai grihbi manni pawaddiht
Arween schai dsihwoschana?

Kaut rohite jel buhtu es,
Lad winna manni laustu —
Al zil tad laimigs buhtu es! —
Pee kruhts ta manni spraustu.
La winnas kruhti puschtojis
Es labpracht pihschlods birtu,
Pee winnas firds es gullejis,
Preeesch winnas labpracht mirtu. M. L. pp.

Isffaidrodama sinna Mahjas weefa lassitajeem te pil'sehta.

1) Kas schè Plates funga driktu-nammâ Mahjas weefi apstellejis un sawu fahrti dabbujis, tam ta fahrti tapat jaglabba fa nauda. So tad to pasaudejis, tad, sinams, sawu lappu wairs newarr dabbuht, kamehr woi nu sawu fahrti attal atraddis, jeb isnehmis jaunu, par kuru til dauds jamatta, zil wehl Mahjas weefa lappas jadabbu lihds gadda beigahm. Mahjas weefa isdeweji newarr zittadi darriht, tapeh, fa zits to fahrti atraddis, blehdiga wihsè ar to Mahjas weefi il neddel isnem un isdeweji winnam to newarr atraut, jo kas tad latru warr passht, woi winsch tas ristigais. Ka ta noteef, to jau wairal reises essam ppenablusch'i un neweens newarr pagehrecht, fa par weenu maktu diwas lappas buhsm doht. — Retti ween gaddah's, fa lahds gohdigs zilweks atrastu Mahjas weefa fahrti te

pee mums nodohd, un tahdu atrastu mums schim behscham irr 4, fa preeesch Peter Dreimann, Kröger, G. Mårtens un Jahn Pull. Lubosam, lai tee nahf sawas fahrtes un sawas lappas sanemt.

2) Meh's sinnaschana un atbildeschana usnemamees tit par tahm lappahm, kas pascha driktu-nammâ aismal-fatas un te teef fanemtas. Teem, kas apstellejusch'i us tirgu bohde woi fur zittur un tur sawu lah'ti dabbujusch'i, teem arri tur sawa lappa jasanemm un tur peh's tah's japrassa un ne wis driktu-nammâ; jo no schejenes katra fest-deena til dauds lappas us turreni teef nosubtitas, zil no turrenes irr awstelletas un preeesch zil gabbaleem fahrtes isnemtas. Tah'tal mums ar tahm naw darrischana.

Tas wiss mums bij sinams jadarra, lai wehl us preeeschu nenoteef fajuhschana un lai lassitajeem nebuhtu weltas staigaschanas un strihdes.

Mahjas weefa driktetajs un ekspedizija, driktu-nammâ.

Grahmatu sinna's.

Pee Mahjas weefa driktetaja Ernst Plates nupatt palikka gattawa un irr dabbujama schahda jauna grahmata: **Pasuddis dehts.** Stahst's. Pahrulltohts no J. Wihs-tuh. 48 lapp. p. Snifti. — Matfa 12 kap.

Pee Häcker funga, Rihgâ, patlabban tilka isdriktetas schahdas jaunas grahmatas:

S. N. Medera Kreemu walod. mahziba preeesch Latweeschem. Pahrullota un pawairota no Joh. Preeht. 128 l. p. Snifti. — Matfa 40 kap.

Kad taggad drihs wissas fohlas us semmehm arri Kreemu walodu fah't mahziht, — kas arr ih'ti irr derrigs nn wai-jadfigs — tad zerram, fa scho grahmatu fohlotaji un fohleni ar preechu fanems, jo te plaschas lassischanas un wal-lodas mahzibas irr eefschâ. — Dabbujama schi grahmata wissur, fur latwiskas grahmatas pahrdohd.

Emilie. Jauks stahstinsch. Pahrulltohts no P. Bruh's. Rihgâ, 1871. 20 lapp. p. Snifti. 7½ kap.

Zeema abste jeb Diw'fahrtiga manta. Pahrulltohts no P. Bruh's. Rihgâ, 1871. 16 lapp. p. Snifti. Matfa 5. kap.

Zelgawâ pee Steffenhagen un dehta taggad isdriktetas un wissas grahmatu bohdes dabbujamas schahdas jaunas grahmatas:

Geografija, jeb pirmahs mahzibas par muhsu semmi preeesch pagastu fohlahm. Saralstijis J. Spiefs. 32 lapp. p. — Matfa 7½ kap.

Masa schi grahmatina gan, bet kad apdohmajam, fa ta til preeesch tahm masatahm jeb pagastu-fohlahm, tad jau pilnigi peeteef.

Ciropas landfahrt, no Baldohnes zeen. mahzitaja D. Panck usshmeta un ar pehrwehm flaisi drikteta. Matfa 25 kap.

Schi jauka landfahrie, fur wissa Ciropa usshmeta, derriga neween pee tah's te peeminnetas, bet arri pee wissahm zittahm latwiskahm Geografijahm.

Burtheefa braufschana us prezibahm. Johzigs stahst's is Mahzu walodas. 30 lapp. p. Matfa 6 l.

Trihs meldera weitinas. Breesmigs stahst's, tulltohts no J. Meton. 32 lapp. p. Snifti. Matfa 7½ kap.

Mabaga Indrikis. Jauks stahst's no wezzeem laifeem, tulltohts no Fr. Meton. 30 lappu pusu Snifti. Matfa 7½ kap.

Sibbi 20. Augusti pee Riggas atnah'lusch'i 1901 luggi un aigahjusch'i 1731 luggi

Atbildedams redakteh's: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Weens mahjas-puiffis teel pagehrehts us pirma Weischu-dambja N 3.

Apprezzejuscham ffohlmeisterim,

Tam labbas attestates, teizama weeta dabbu-jama Nibgas aprinksi. Nistraukles drautsē, jaun-eetaisita pagasta-flobla. Semme 12 dahld. teela. Jaunakais ffohlmeisteris buhs winnam palihgā. Kas scho weetu gribb usnemt, lai peeteizahs pee Nistraukles drautsē mahjitaja tai 20. September mehn. f. g. 3

Waischlaina muiffchā, Raunos drautsē, warr weens neprezehnts froschs,

Tas ralfihti proht un kam labbas leezibas irr, sewi meldees un tuhdat weetu dabbuht. Klachtalas sinnas tohd turreens muiffchās waldischana. 2

Strahdneeki,

itt ihpafchi meitas, teel preefch linnu-wechpshana maschina Kengeraggā melletas un winnam lobs lohns peedawahs. Dapem-ldejahs turpat fabriki, 6

Gohdiga weitene no 14 lihs 16 gaddeem wezza, warr tuhlin labbu deeneftu dabbuht. Sameidahs Ernst Plates f. wiffku-nammā.

Jannas meitas, las ffohderechānu gribb gruntigi remahjtees, warr meldees Kopp-eelā N 11, 2 treppi augfchā.

Kriegsmanna lorku fabriki, Moskawas Nbrihgā, Jaun-eelā N 16 warr meitas darbu dabbuht. Slaidralas sinnas isdohs turpat. 3

Manna Wahju privat-elementar-flobla, las jau 3 gadda Dubbultōs pastahw, atal 17tā Septem-ber eefahlfes un deherit taps wehl libds 1. Sep-tember peenemti. Sfohlmeisters J. Rose, Wezz-Dubbultōs, pee Blohdneeka. 2

Zaur scho darram stinamu, la mehs sawu ap-teeki 10tā Juni f. g. C. G. Müller lungam pahderewufchi eeffam, un luhdsom to mums parah-bitu usrijzibu ari schim lungam pafneegt.

C. Frederking un dehts.

Us augfcheju sinnoschānu es ar scho peerahdu, ta es to C. Frederking un dehta lunga apteeki zaur pirlschānu mantōis un 10tā Juni f. g. fa-nemhis esmu; tuulloht es luhdsu, to monnam preefchneelam schtinkou usrijzibu ari mannim parahoiht. 2

C. G. Müller.

Tai taddos fajulshanas, tā lihs schim dahsureit jau gaddijuschās, us preefchā wair negarditōhs, tad luhdsu sawus poststammus un tohs, las us preef-chu pee mannis gribb nahst, labbi list wehrā mannas bohdes durris, jo taggad wehl zita pullstenu bohde irr usmeittuf. hs netahs no man-nas, glufchi pretti Keolich lunga Englischu ma-gasibnei. Joh. G. Kundi, Kalku-un Smilfchu-eelu stuhri, Karpowa mahjā.

Schjasmuiffchā un Orachweismuiffchā, Krimmulees bas. dr., teel labbi eeriktetas semneetu mahjas tuhlin pahdrohtas jeb ari us renti isdohtas. Klachtalas sinnas irr turpat pee muiffch. walo. panahltamas.

Us Kotrihn-dambja, sem pol. N 56, irr weena muhra pirts, las labbu pelnu eness, lihs ar leelu dshwojamu ehlu, las no lozkeem buhweta, stadi, ledus-pag-abu, lehtu-dabru un weenu tufschu plazzi, ar peenemmigahm sinnaht pahdrohdama. Klachtalas sinnas isdohs us 1. Weischu dambja N 23.

Wena mahja ar eebraujanu weetu, tuwu pee pilshetas, irr peenemmamā nihē tuhdat pahdrohdama. Tuwa-tas sinnas dabbu Suworow-eelā N 28, 1 treppi augfchā. 1

No jensures atwechlehts. Nihgā, 20. August 1871.

Kahrl Kr. Schmidt damp faulu = miltu fabrikis

Zohra-kalnā pee Nibgas

peedahwa semmes-lohpejeem us nahfokhu sehjamu laifu tohs par labbeem pafstha-mus un apgalwornis laulu-mehklus par zit warredamū lehtu zennu:

Fattinotus faulu-miltus, furreem 25%, ismirkstofcha fosfor-flahbuma un 4% slahpella, muzzās un maifōs pa 300 W bes tauhu swaria;

fattinotus raggu-miltus, lam 12-13% slahpella, muzzās un maifōs pa 240 W (Netto);

fosforit-miltus, lam 18% ismirstoma fosfor-flahbella, muzzās pa 400 W (Netto);

superfosfatu,

lam 15% ismirstofcha fosfor-flahbella maifōs no 240 W (Netto);

faulu-miltus,

preefch barroschānas, jaw ishwertus. Pamaizschānas, tā winnas bruhjeja-mas, bes maifōs teel lihs ar zittahm waj-jahsigahm sinnaht labpraht pafneegtas Zohra-kalna etas-fabriki, tā arri Kahrl Kr. Schmidt lunga lantori pee Zuhlu-wahrteem, rahtskunga Schaara nammā.

S. Martinsohna dselu-bohdē,

Pebterburgas Nbrihgā, Kalku-eelā N 16, irr leelā pullā un par lehtu zennu dabbujamas lohti labbas un wiffumihstalas Sweeru jaun-mahjines, tā arri kaltas naqtas, stary kurrāhm neweena brakka neatrohdabs. — Wes tam wehl irr dabbujami: lohti labba Sweeru-trohna dselse, rohra-drahte no wiffodahm forreim, Belgeschu wezz-maschines naqtas, kurras wiffseem labbi pafsthamas irr, un wehl dandj zittas prezjes. — Scho sinnu laifdams, apfohlu taifnu swareu un labbu prezji doht.

Ta jauna drehbju pehrweschana un druffaschana no A. Danziger

peedahwajahs lalfatus re. pehz dauts staitstahm pehr-wju-mohdehm, pehz latra patilshanas nodruffahst. Turpat teel arri par lehtu zennu tuhst, wadmalla un drehbes pehrwetas, deggateretas, weltas un presse-tas. Peenemschana irr: Gelfschribgā, Stahrnu-eelā N 2, un Pebterburgas Nbrihgā, Aleksander-eelā N 37, bekkeram Kalkbrenner blaktam.

Melna ohsola un klawa,

leelus un mafus gabbatus, bakkus un arri planlas peht latru brihdi Armistead, Witschell un beedra lantori, Wollschmidta mahjā pee Mar-stall-wahrteem. 3

Tai nakti no 10. us 11. August f. g. irr Straupes drautsē Angur muiffchās Kemmer mahjas faimneelam Jahn Kirstein no-jaga no gannibahm weena firma (ahbnalaina) lehwe, 12 gaddus wezza, blahwu afes galu un krehpehm, us labbo preefchabju drufku stihwa, 50 rub. wehritiba. Kas par scho lehwī warreru slaidras peeraddischānas doht, dabbuhs 10 rub. pateizibas algas no J. Kirstein.

Tai pullstenu bohde Pils-eelā Nr. 20 irr atkal par jaunū sagabdati papinam wiffadi le-schāspullstenu, to te pohdrohd par schahdu lehtu tirgu: fudraba zilinder pullstenu . . . no 6 r. u. t. pr. entura p. ar wahlu . . . 13 " " jelta dahnu pullstenu . . . 17 " " entura pullstenu . . . 25 " " mafus feenas pullstenu . . . 1 1/2 " " leetatas, las frunda fitt, . . . 3 " "

Keschas pullstenu uswiffschāna, lad apgalwo-schana teel pagebreta, malka 1 rub. wairaf.

Kad tai nakti no 13. us to 14. f. m. tam Nibgas kreisē, Jaunpilles basnijās drautsē pee Jaunpilles walhs pebererrigam Strunte mahjas faimneelam Dahw Wehne 3 fergi nojagti no plawas, kur peefeti bijufchi: balta lehwe, 9 gaddi wezza, no widdeja auguma ar firmahm krehpehm, 80 rubl. judr. wehritiba; bruhns firs, 4 gaddi wezz, pamas no auguma, bes nelahdahm ihwafchahm simehm, 40 rubl. judr. wehritiba; bruhna lehwe, 13 gaddu wezza, pamafo no auguma, bes ladhahm ihwafchahm simehm, 40 rubl. judr. wehritiba. Kas par schiem sagteem firgeem warr slaidras peerahdichānas doht, jeb tohs pafschu Nibgā pee druggu-teefas, woi Jaunpille pee pa-pasta waldischānas noohst, dabbuhs 30 rublus fudraba pateizibas algas.

Nihgā, bruggu-teefa, tai 17. August 1871.

10 rublu pateizibas algas

tam, las par mannu tai nakti no 15ta us 16tu August f. g. no gannibas nojagtu firgu (wallach) warr man slaidras peerahdichānas doht, tur las atrohdabs. Pafstschānas simehs: tas patš irr no meln-bruhnu spalwu, 12 gad. wezz, 45 r. wehritiba, teowu garu kaku, krehpes us labbo pufsi un faktu weelā sipri nobershas, preefch plezjeem strengu weelā spalwa norihweta un kahjahm wiro-pufs lohjitawahm tais weetas, tur zaur feschonu norihwehts bijis, balta spalwa. Straupes drautsē Ungurmuffchās krohdjeneels P. Dohke.

Driklehts un dabbujams pee bilfchu-un grahmatu-drikletaja Ernst Plates, Nihgā, pee Pebtera-baf.

Grehku dubtōs.

(Par mahjibu teem, lam fweeschumā ja-eet.)

(Statt. N. 33.)

Ar aisfmalkuschu balji smeedamees Dschim Ful-ton's no pagrabbā isgahja, un winnam lihdsi strei-putoja Bob Smitts.

Dil Ahmurs, tas Giropeeschu kuggu kapteins, no-fahra galwu us kruhtim lā pahrschauts gulbis. Wiasch par sawahm firds-fahpehm ar saweem bee-dreem farunnajahs, un nabbadstau par to isfmeheja. Bet kapeh; Ahmurs ne-ustizameem zilwekeem tah-das leetas stahstija? kapeh; winsch tē schenki par tahdahm leetahm runnaja? To newaijadseja darriht. Fultonu wiasch gan jau fenn pasinna, jo Dschims bij lassmannu inschenjehrs, bet par draugu gan wehl newarreja tahdam buht kas par seeweesehem tā runnaja, itt lā winnas nebuhtu zilweki, bet nedsih-was leetas. Ahmurs scho waffar Woods-museimā ar Fultonu fatikkahs un gahja kahdu gabbalu tohpā.

Dil Ahmurs raudstijahs pagrabbā wijs apfahrt, wai wehl kahds par winna mihlestibu naw noslau-sijees, jo nule tam prahtā nahja, lā ispkahpajis to, to neweenam newaijadseja sannaht. Kapteins see-nas usluhfoja dohmamams, lā tahs arri buhschoht winnu isfmeet tapeh; lā no seeweesehem labbu dohma. Lā galwu schur tur grohsidams eeraudstija Mitu to gastuscha fainneeku, kas labba par see-wahm un meitahm dohmaja, ne lā Fultons; ar scho Dil Ahmurs wallodās eelaidahs.

Lais bij wehl arweenu slihts. Sneegs un leetus nahja semmē, zaur lam tee kahju-zelki gar nammu mallahm pawiffam slihti palikka, lā gandrihs nemas newarreja eet. Schee kahju-zelki naw wis lā pee mums, lihdsi ar eelu weenā augstumā, bet kahdas feschas, septinas, daschu reis desmit pehdas augstal par eelahm, kas Schifago pilsehtā tohti dumbrai-nas, lā kahjahm nemas newarr eet. Kad nu schkehrs-eelas nahf, tad jakahputa no weenahm treppehm semmē pa ohtrahm augschā. Bet treppes stahwas, pakahpi isdilluschu un no sneega un dubkeem glummi — warr dohmaht, kahda tur staigaschana.

Schee abbi nakt's putni, kas nesenn no Mika sah-les isgahja, laidahs pilsehtai us waffara puffi. Winni gahja pa Kinzih eelu un tiffa pahr tiltu; pa labbai rohftai Milwawkihs magazines atstahjuschi, gahja pa Kanal eelu us leiju; schi eela toreis wehl nebij bruggeta, un tur newarreja ne pa eelas widdu, ne gar mallahm us preefschu tift, bij lā allis pur-wis; bes tam tur wehl raddahs daschadas kauschu fanahlschanas, lā pee wahrda netihl faukt.

„Dschim, us kurreen tad ihsti manni wedd?“ tā Bob Smitts prassija, jo zaur to slihtu laiku rei-bums no galwas bij isgahjis.

„Weddu Lewi pee tahdeem laudim, fur labba

dsihwe, Bobin,“ Fultons atbildeja. „Dits, tas waiduls, ar sawu mihlestibas stahstu manni gluschi behdigu padarrija; man tā ap duhschu, itt lā es buhtu runzis, kas paschulait nosprahgst; tā tas ne-warr buht, man wehl waijag preezatees, lai fasslim-muschas jumprawas un waidedami Dutschmeni sapni nerahdahs.“

Bob Smitts ne-atteiza itt nefa! Wai nu tam eeschana nahjahs gruht, jeh winnam par Dil Ah-muru zittadas dohmas, ne lā Fultonam. Bobs gahja klupdams, krisdams un lahdeja slihtus kahju-zelkus. Preepefschi sliheja kahja un — plaksch! — Bobs pasudda, itt lā buhtu semmē eelihdis. Dschims smeeklus turredams prassija, wai effoht fadausijees.

„Bil lihdsi schim warru nomanniht, tad es gar ne-essu fadausijees,“ tā Boba balfs no appalschas atskanneja, „bet tas gan pateesi buhs fadausijees, lam es wirsū uskrittū.“

„Wai mels! Wai tad tur appalschā kahds guff? Dschims prassija un steidsahs pee sawa drauga.

„Dschim, ustais' ugguni, ja warri, lā man lee-kahs, nabbadstiasch gluschi stihws fassallis, un labbi buhtu, kad dabbutu sannaht, wai wehl dsihws irr.“

Dschims wilka spizkus no feschas un lihda semm laipahm, no lā Bobs bij nokrittis; schahs laipas bij tas kahju-zelksch, kas gar nammeem gahja un kahdu feschu pehdu augstu us stabbeem usbuhehts. Pee eedesinatās wasla swezjes, kas Fultonam klahht bij, warreja peh; drehbehm noredseht, lā nedsihwais pee darba-wihru kahrtas peederreja; rumpis bij ap-palsch laipahm, bet kahjas us eelas pee treppehm; us nedsihwa kahjahm Bobs uskritte.

Dschims aptaustija fweeschneekam gihmi, jo tas gulleja us muttes — gihmis bij salts lā leddus; melleja peh; lehzamahs ahderes — newarreja useet; winsch usmelleja to weetu, fur firds pulst — firds jau stahweja meerā.

„Tas jau fenn pagallam!“ Dschims teiza, leez to meerā, cesim!“

Bob Smittam ar to ismekleschanu nebij deesgan. Wiasch masu speegeli no kullēs iswilka un noslau-zijis, mirrona galwu us augschu pagreesdams to winnam pee muttes turreja. Bobs speegeli pee swezjes apflattijis nomannija, lā bij druszia dwascha wirsū; tad nu fweeschneeks wehl nebij gluschi no-mirris, jo winsch wehl pamasam dwaschu wilka.

„Winsch wehl naw nomirris!“ Bobs eesauzahs, „waijag winna nest filtā istabā!“

„Reeki! Law's filts speegels aulstumā apmiglojees, tas irr wiffa Lawa gudriba, lai winsch guff; nestnuu arri, kurrā mahjā to lihki eenest, tas winnu pretti nems. Tahdas schlinkibas neweenam nepatihl.“

„Bet tad jau meh's par slepaweem paleekam, kad to zilweku tē atstahjam. Kamehr polizeja winnu riht tē atraddihs, tad jau no dsihwibas nebuhs wairs ne smalkas.“

„Was mums par dattu! Nahz, të irr brihnum bailiga weeta, un muhsu wihnuſis naw wairs tablu, leekahs, ka muſiki jau warr dſirdeht.“ Liffahs gan, itt kà wehſch tſchufftedamu wihjoku tohni ſchurpu neſtu.

„Klauſees, Dſchim, par til zeetſirdigu Lewis nemas neturreju. Gij ſawà wihnuſe, gabdaſchu par to zilweku weens pats. Es newarretu ne dſihwoht ne mirt, kad wiſſu to, fo darriht warru!“

„Nu, nu, tà jau es arri nedohmaju,“ Dſchims Bobu apmeerinadams ſazzija, „kad Tu nu par mantu gribbi, tad arri palihdſeſchu, bet labbuma ne kahda mums no tam nebuhs, kad ar ſawu krittufchu beedri ſtary luſtigeem ſaudim nahſim.“

Rehma abbi lihki us plezzeem un gahja pa dubkainu eelu us wihnuſi, kas tablu wairs nebij. Ne polizeja, ne arri kahds gahjeis winnus fatikka, eelas til tuſſchas, kà ismiruſchas.

Tas bij ehrmigs nams, fur abbi wihri peestahjajs. Bij trim tabſchahm augſts, bet ne pa weenu paſchu lohgu ugguns neſpihdeja. Durwis aishlegias, lohgeem wiſſur gardines preeſſchà, liſſahs ka ſchi mahja gluſchi tuſſcha; bet kad kahds buhtu lihds ſemmei noleezees un kahdu brihtinu klauſijees, tad buhtu muſiki un danzotajus dſirdejis.

Bobs gribbeja pee durwim peeklappeht, bet Dſchims to netahwa.

„Tas par walti,“ wiſſch teiza, „tè augſchà muhs neweens nedſirdehs, un kad arri kahds dſirdetu, eefſchà jau nelaiſtu. Atſtaſſim druſzin lihki weenu paſchu un kahpsim të pa tahm treppehm pagrabbà, të mums drihſak laimeſees.“

Notahpuſchi redſeja pagrabbà durwis maſu lohdsiau, kam beesa gardine preeſſchà.

Kahdu brihtinu ſtahwejuſchi dſirdeja pakluſſu muſiki, pahrus danzohjt un glahſes flannoht. Bobs nomannija, ka ſchim nammam weena tabſcha ſemm ſemmes un tas us pahſteem buhwehts, tapehz ka ta weeta dumbraina.

Dſchims iſwillka atſlehggu un ittin ſawadi trihs reiſes pee durwim peeklappeja. Tuhlin eefſchpuſſe dſirdeja ſkannu pulſteniti ſwannohjt, un muſikis tai paſchà azzumirkli apſtahjajs, wai nu tapehz, ka danzis pagalliam, jeb baidijajs no teem klappetajeem, kas wehl ahra bij. Peepeschi wiſſ lehrums noſtahjajs, un wiſſu ſmalkaka aufs neta nedſirdeja. Dſchims klappeja wehl ohtru reiſ; nu nahza kahds ar leeleem ſohſteem us durwu puſſi un atſlehdſa durwis; tahs druſzin atwehriſ ſlattijajs ar wehjalukteri ſcheem abbeem azzis.

„Kad Lew wels, tapehz mums til ilgi jagaida!“ Dſchims eeruhzajs, „Zuhs ſawà tſchubſtu publi til bailigi, itt kà deſmit polizejas us ahdas mahktu! Memm no wella puſſes kehdi nohſt wezzais gnihda, un laid eefſchà, zittad mums leetà no ahruſpuſſes ja-iſkuhſt, kamehr eefſchas no ſlahpehm degg!“

„Ah, wai Zuhs effeet, kapitano,“ tà kahds garſch tehwiſſch wehl ſkaidri Amerikaneſchu wallodas ne-

mahzedams atteiza; wiſſch bij ar ſarkanu uſwalku apgehrbees un ſauza Dſchimu par ſapteini, tadehſ ka wiſſch us fuggehm arween ſtrahdaja. Semm ſarkana uſwalka bij ahdas maſta, fur warrbuht dunzis eefſchà bij. „Zuhs tas effeet! Kas tad warreja ſinnahjt, ka til wehlu, un ar til ſmalku draugu, nahſſeet. Nahzeet drihſ eefſchà, laiks til ſliſts, ka ne labs ſuns ſawa ſaimneeka ahra nedſenn; buhs gan kahds burwis nomirris; nahzeet, aishlegſim durwis.“ No ſcha garra ſauſa tehwinna ar til ſarkancem matteem kà winna uſwalks, newarreja neſo labbu gaidiht; tomehr wiſſch tohti paſemmigi drohſchibas kehdi attaiſſija un durwis lihds gallam atwehra; tahda paſemmiba pee winna iſſkattas nemas nepaſſeja.

„Mums gan patihſ ee-eet,“ Bobs teiza, „bet par wiſſahm leetahm mums jaluhds, wai muhsu treſcho ar peenemſeet, tam pajunſts waijadſigals, ne kà mums, wiſſch augſchà gaida.“

Sarkanaſam gihmiſ druſzin rauſtijajs, dohmahjt ka buhtu ſabihjees, un wiſſch neſinnadams grabba pehz duntſcha, bet Dſchims winna apmeerinaja.

„Naw fo bihtees,“ Dſchims pakluſſi bet ahtri ſazzija, „muhsu beedriſ ſlims, warrbuht jau pawiffam nomirris, mehſ to us eelas atraddahm un mans draugs — Dſchims ſcho wahrdu ſtipraf iſſauza — Bobs negribbeja winna us eelas pameſt, dohdeet kahdu ihpaſchu ſambariti, es par wiſſu atbildeſchu.“

„Kà gribbeet, kapitano,“ ſarkanaſ atbildeja, „bet pareiſi tas naw, ka mannu mahju par lihku ſkattifchanas nammu darreer!“

„Ja waijadſigs, tad mehſ abbi apleezinaſim, ka tas wihrs no eelas jau ſlims të eeneſts, bet nu aſchi, ſauzeet Billu, ka drihſ gallà teekam!“ —

Dſchim Fultons ſcho pawehli til zeefſchi peefazzija, ka tas ohtris nebuht nedrihſteja pretti runnahjt; wiſſch no keſchas maſu ſtabuliti iſwillka un ſlarbi uſſwilpoja. Tuhlin no preeſſchnamma pawiffam ſawads bubbulis eewehlahs. Bij maſs plezzigs kau-lohts zilweks ar brihnum garrahm rohſahm, ar kaſlu kà wehrſcham, ar ſtruppu bahſdu un tahdeem pat matteem un azzim, kas ſemm kuplahm uſazzim ne-meerigi ſchurp turp ſchaubijajs.

„Bill,“ Dſchim Fultous us ſcha zilweka ſazzija, „eiſ pa treppehm augſchà un neſs to ſlimmo zilweku eefſchà, kas tur pee durwim guſt, bet fargees, ka no treppehm nenofriht!“

Bills ſmaidija us tahdu wiſſi, kà zilweli, kas naw pee pilna prahta, to mehds darriht un ſteidsajs Bobam palkat, kuſch ahtri ahra ſteidsajs.

„Kapitano, wai tas zilweks, fo par ſawu draugu ſauzabt, irr no muhſejeem?“ Sarkanaſ praſſija, wiſſch nemas tahds neisſkattahs!“

Dſchims praſſitaju duſmigi uſluhloja.

„Kobſter, Zuhs ſcho waktar effeet parleeku ballamutte un labrihs us jaunahm ſinnahm, Dſchims ſarkanaſam lehni atbildeja. „Kad es kahdu pee

Sums eeweddu, tad gan sinnaschu, kapeh3 to darru, un negribbu wis, ka manni par to ispraffa! Bet lai galwas par dauds nefealauseet, teifschu, ka winsch naw no muhsejeem un nefad par muhsejo nepaliks, winsch arri naw putnis, to drihsteeet plubft. Winsch mans draugs, un no tam prattiseet, ka ne matta tam nedrihst aistift."

"Pateefi, kapitano, pateefi!" Lobsters — farkanais — tohti pasemmigi atbilbeja, "pateefi winnam nefas nenotiks! Man tif eeradduma deht prahta schabwahs, par to wihru apjautatees, to jau laut tur effu redsejis!"

"Warr gan buht; winsch wiffur drihst rahditees bet — lai wallodu no manna drauga greefcham — wai schodeen kas jauns notizzis?"

"Nawa dauds! Brunnu ruppuzis kahdu fweeschneeku sadabbujis, kam pilns naudas sutnis ap wehderu —"

"Un?"

"Atwedda winnu schurp" — —

"Nu, kapeh3 nestabsteet tablat?"

Sarkanais ta ka nobihjees us durwim flattijahs, fur paschulait to lihki eenessa. Un, gribbedams jo labbi pahrlcezinattees, apstattija ar sawu wehjalukturi lihka bahlo gihmi.

"Das irr tas pats," Lobsters nobahleis Dschimam aufis eetschuhsteteja, "un, kapitano, tas nenorahda us labbu, kad mirroni tai mahja atpaktat naht, no kurreenes tee weenreij isnefti."

Schurku=kehraya testamente.

Das bij bailigs nams, fur muhsu pasihstami ar lihki eegahja un durwis aischlehdja. Nemaanoht nahza prahta, ka schis nams effoht elles wahrtri, to kahds flawens Italeets, Dante wahrda, sawa Deewischka kumedia aprakstijis; us scheem elles wahrteem stahwoht rakstih3: "Zuhs wiffi, kas te eenahjeet, atstabejeet zerribu us glahbschenu fewim paktata!" Pa wiffu scho mahju manni neredfamu nemeeru. Dsirdeja augschâ un appalschâ un fewim blakkam daschadas, pawiffam ehrnigas balfes un tohnes, un tomehr nefas nebij redfams. Liffahs, ka feenahm buhtu azzis, kas fweeschneeku stihwi usluhlo, bet tas warrbuht no tahm wezzas mohdes tapetehm nahza, kam puffes bij, kas ka azzis isstattijahs. Wes tam wehl grihdas bij ar willaineem deffeem aplah3tas, ka pats sawu foh3tu nedfirdeja, un liffahs, ka jau tad par sliktu zilweku palizzis, kad tiffai schinni namma eenah3is.

Bet tahdas juschanas Bobam nebij. Winnam ar Billu stihwais lih3is bij janefs un tapeh3 winnam arri wallas nebij, us tam dohmaht. Bobs nebij tas wihrs, kam tahdas leetas prahta nahza, winsch meera fehdedams arri nebuhtu ar tahdahn dohmaht nufubles. Winsch ar leelu preeku nefa lihki tai lambarite, to Lobsters tam eerahdija. Bij fmulka istabina ar sofaju, fur nedshwo noliffa.

"Pub!" Bobs teiza, "nesinnaju wehl, ka zilweku behrns tif dauds fwerr, un tas irr faufs zilweka behrns!"

Bills Bobu ar stihwahn azzim usflattija, un winna platta mutte eetaifjahs us smeeschanohs; peh3 tam raustidamees ta fazzija: "Al tas bij deefgan smags, kad pirmo reij schurpu nahza!"

"Lohps!" Lobsters eefauzahs un eespehra Billam ar kahju, us Bobu fazzidams: "Kungs, tas naw pee pilla prahta, winsch pats nefinn, to runna!"

"Nu, bet Sums ta pawiffam sliktu mohde, tam nabbadfinam us tahdu wih3 prahtu zillah3," Bobs noruhzahs, jo winnam Billa schehl bij, "nah3 schur, Bill, atnes drufzin aufsta uhdens, redsefim, wai warram schim nelaimigam palihdseht."

Bills, kas sohbus trihdams un duhres taifidams pee durwim stahweja, aischahja.

"Wai sinneet to, fweeschneeks," Lobsters us Boba teiza, "man tas nemas nepatih3, us kahdu wih3 Zuhs te pawehleet un to pufs prahta zilweku mums usrihdeet? Sargeetees — effeet lapsenu strohpâ un lapsenes ditti fahpigi loh3ch."

"Ah — u!" Bob Smitts eefauzahs, "preefch lapsenehm warr wehl scho baltu deen' pasaulê duhmus useet; to jau sinneet, ka schee loh3ini no duhmeem behg," un lamehr winsch sawus wirschwahrlus atknoppeja, rahdijahs rewolvera spihdoscha schepte; scho rihtu winsch pamasam no feschas iswilla un fewim blakkam us galda noliffa.

Lobsteram gihmis nosarka ka gaitam selste, ta ka farkanais krelis ar gihmi un farkaneem matteem tihri ka no elles ugguns farkarfeti liffahs, un rohka pee spallas peeduhrahs, dsirdeja ih3u un ahtru fitteenu pee feenas, kas liffahs zauru widdu buht un flanneja ka faufs dehlis. Lobsters kahwa roh3ai us semmi noschtukt un tai paschâ azzumirkli Bills pa durwim eenah3a.

Bobs gan buhtu par to fitteenu, to dsirdeja, pahrdohmajis; winsch arri buhtu faprat3is, kahda elle schobrihd atroh3ahs, kad tas wihrs, ar to winsch darbojahs nebuhtu fah3is atdsihwotees. Bobam liffahs, ka kruhtis pamasam zillajahs un ka bah3t waigi drufzin farkanali paleef.

"Labbi Bill, ka jau te effi," Bobs teiza, "leekahs, ka tas nab3aga wihrs atdsihwojees, Tu warri man palihdseht," un par Lobsteri neko nebehdadams, fah3a winsch flinneekam kruhtis, peeri un kah3as flappinaht un berst.

"Das neeki, ka kah3as berseet," peepeschi Bills eefauzahs, "te winsch irr flims!" un nu tas ar pirkstu us flinneeka mahgu rahdija.

"Ka tad Tu to finni?"

Bills papreefschu bailigi wifs apfahrt flattijahs un redsedams, ka Lobsterâ te naw, kas kluffam no lambara bij isgah3is, winsch atbilbeja: "Bills wiffu sinn."

Bobs fcha' azzumirski nesapratta, kas ta par atbildi, smeijahs un teiza: „Nu lai tad arri Bills man palihds!“

Bills metta ar galwu, nehma no rakstama galda wesselu sohses spalwu un bahsa to flimneekam dšitti ehdeena rihtlê.

Rabbums us tahm paschahm pehdahm rahbijahs — flimneeks fahka ditti wemt un atwehra azzis.

(Us preefschu wehl.)

Ohdu-karraschas.

Livingstone, kas pa Afriku reisoja, fahka, ka turreenes eedsihwotaji us ohdu-karraschahm gaušcham fahrigi effohbt. Schis flawens reisneeks stabta, to 1861 Afrikâ pa Nijassa eseru braukdams peedsihwojis:

„Teem kautineem, kas pee Nijassa esera dšihwo, fahdu dattu no gadda ehrmigs plaujams laiks; no fchahda plaujama wiini labbu laitu warr pahrtitt. Kad eserâ us seemeta puffi airejahm, redsejahm, ka muhsu preefschâ duhmi gaisâ fahpa, itt kâ buhtu leels apgabbals fables fahzis degt; bet fchee duhmi nekahpa augstak, kâ warrbuht lahbas trihs pehdas no semmes. Schee duhmi dewahs us rihta puffi, tad us seemeta puffi, un mehš dohmajahm, ka tur buhs seemeta puffê eseram malla. Dhtrâ rihtâ brauzahm paschi zaur teem duhmeem, kas nebij ne duhmi, ne migla, ne mahfuti, nedš arri esera krašts, bet millioni masu ohdu, to turreenes laudis par „kungo“ fahza. („Kungo“ irr mahfuti jeb beesâ migla.) Pehz tam ohdi fahzehlâhs brihnum augstu, un peepildija wiffu gaisu; pa uhdens wirsu ohdi mudscheja ween, jo bij gluschi weegli, ka negrimma. Zaur scho dšihwu mahfuti brauzohbt bij azzis, aušis un mutte jatur zeeti, un fittahs pee gihma, dohmaht ka sneegs kristu semmê. Kad no fcha ohdu mahfuta isbrauzahm, tad gulleja tubstoscheem ohdu us laiwahs dibbena. Laudis fchohs ohdus leelâ pullâ fakerr un wahra par beesu putru, no ka pehzak karraschas zepp un kâ fahdu leelu gahrdumu apehd. Weenâ karraschâ buhs millioneem ohdu. Karrascha zellu beesâ un tellerka leelumâ mums tikka peedahwata; schim pihragam bij tumšcha pehrwe, un garfcha us kawijaru mohdi. J. N.

Sohbugolla neddetas peedsihwojumi.

Swehtdeen 15. August 1871. Seewischkas atrohd dabbâ leelu wainu: radditajs wiinâs ar wehl par masu galwu apdahwinajis, tadeht nemm skunsti palihgâ un beesu pakaušî padarra wehl beesaku.

Firmdeen 16. August. Schodeen justement mehnesis apfahrt, ka juhrmallâ — Neibahdes puffê — astonpadšmitajs gaddusimtentš ne til pee durrim, bet arri ahryušš pee pakschka atnahzis. Prahtia, greefees atpakkat un nahz mahjâ!

Dhtrdeen 17. August. Andelmanni leekahs us mattu: un bahrdunandeli, fawu prezzi kamehr wal-

kar rihtu jau melledami pa Brassas mešchu un pa Ahras (Harras) krehga dantschu fahli. Atrohd arri weetu weetahm labbu fchuppû.

Treschdeen 18. August. Apprezzetas feewischkas eefahbt fawus wihrus wairak mihleht, Jaun-eelâ Maskawas forschattê eefahbdamas, tur weenai rennstellê isdeweess wihru no mugguras puffes kâ glaudihbt, ka wiffi eelas staigataji par to dabbujuschi preezatees.

Zettortdeen 19. August. Dšird, ka aizwakkar lahds putnisch ar farkanu bahrdiau — ar pawahrdû Uggunz-bahrdâ — fchehlojees, ka winnam 10 kapeikas par glahšî limonades nonemtas; wiina draugs un beedris wiinam dohd to padohmu, ka lai us preefschu uhdeni dšerroht, kâ zitti putnini.

Peektdeen 20. August. Augsts, gudrs, prahtigs, wezs, bahrdains fahrschu spehlmans, ar fchinnu un gohda-sihmi, fwehti Baltijâ leeliski fawu wahrdâ deenu. Bahrdaini glauda bahrdû, zittam tihsojahs ir mattus paglaudihbt.

Sesideen 21. August. Sihpoli, lohli un fittes pazekahs zennâ. Daudš slahpju fehrosigi gaddahs.

—r.

Smeeklu stahšini.

Swehtdeenas rihtâ gattu wahroht.

Dehliisch: Memm', wai negrihb drufzin ar manni parunnatees?“

Mahte: Man naw wakkas; nesiunu arri, fo ar Lewi runnaht.“

Dehliisch: „Tu, memm', warretu teift: Fahniht, fchê gabbalisch gakkas.“

Kahda Wahzeescheem ehdeenu karte uswarrefchanas fwehtkôs bijuse.

1) Suppa us Spranzuschu mohdi, wahrita no pascha Napoleona Gmfê un fo Wilhelmshöhe buhdams paks istrehbis. Tapehz til tufschâ bfohda tiks us gahda likta.

2) Spranzuschu smadsenu rippas bez smadsenehm, tapehz ka nekur newarr dabuht.

3) Trakka fllke, fo Spranzuschi ar fawu flotti juhrâ nokehruschi.

4) Le Boeuf pehz jaunâs mohdes ar lohšber lappahm.

5) Kahposti us Wiktor Hugo mohdi ar telka galwu, kam zitrons purnâ likts.

6) Ar spekki bakstitti Spranzuschu falki ar Parishes balamuttess-fallatahm.

7) Dessehrs: Spranzuschu wehja-pihragi ar Wahzu kuffamo krehjumu.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Sensureš atwehlehts.

Rihgâ, 20. August 1871.